

A
1 8 5 7
C

3 • 2020

Nyheter

FRÅN ACKORDSCENTRALEN

LÄS OM

Hur har svensk ekonomi klarat krisen jämfört med andra länder?

Än så länge finns det inte tillräckligt med statistik men några allmänna slutsatser kan man ändå dra, enligt Annika Winsth på Nordea.

Skriftserien

Ett samarbete mellan Ackordscentralen och Norstedts Juridik som har resulterat i åtta högkvalitativa böcker inom kredit- och obeståndsrätt. Den senaste boken "Vad händer vid utmätning?" gavs ut i juni.

Departementspromemorian Konkursförfarandet (Ds 2019:31)

Ackordscentralen anser det olämpligt att TSM fattar beslut för att i en senare eventuell process vara part i ärendet.

Ett dystert konjunkturläge med ett visst ljus i tunneln

Prenumerera!

Ackordscentralen Nyheter
direkt i din mejl. Mejla till
acnyheter@ackordscentralen.se

Kraven på rekonstruktören måste skärpas

Antalet konkurser minskade kraftig under sommaren och pandemin till trots har konkurserna i Sverige ökat med enbart 8 procent per augusti. För Stockholm, som kanske är den stad i landet som drabbats hårdast av pandemin under våren, så har konkurserna på årsbasis ökat med endast 1 procent jämfört med tidigare år.

Hur hänger då detta ihop? Uppenbarligen har de statliga stödåtgärderna lett till en större uthållighet hos företagen. Många företag har klarat av omställningen bättre än väntat och visat på en större uthållighet än vad många först trott. Värst har det varit för företag inom turistbranschen, reseföretag och mötesföretag. Frågan är dock vad som händer när skatteinståndet löper ut och den uppskjutna skatten förfaller till betalning?

Antalet rekonstruktioner har dock ökat markant sedan föregående år. Det ska emellertid noteras att antalet företagsrekonstruktioner under våren nästan fördubblades jämfört med föregående år för att under sommaren återgå till normala nivåer.

Mindre rekonstruktioner har på senare år, i allt större utsträckning, börjat hanteras av rekonstruktörer som inte är ackrediterade konkursförvaltare. Tillsynsmyndigheten i konkurser har nyligen utrett alla rekonstruktioner som avslutades under senare halvåret 2019. Dels för att klargöra hur lönegarantin togs i anspråk, dels för att utreda utfallet av rekonstruktionerna. Nästan hälften av de granskade rekonstruktionerna hanterades av andra än ackrediterade konkursförvaltare. I de fall där rekonstruktören var ackrediterad konkursförvaltare så lyckades rekonstruktionerna i cirka hälften av fallen. I de fall där annan än ackrediterad konkursförvaltare var förordnad som rekonstruktör misslyckades 93 procent av rekonstruktionerna! Uppenbarligen ställer den ackrediterade konkursförvaltaren i sin rekonstruktörsroll större krav för att åta sig ett rekonstruktionsuppdrag eller så utförs uppdraget skickligare.

För att inte undergräva förtroendet för rekonstruktionsinstitutet helt och hållet måste kraven på rekonstruktören skärpas. Domstolarna har visat ett väldigt begränsat intresse för att ställa krav på den som förordnas till rekonstruktör. Det återstår nu att se om rekonstruktionsutredningen som beräknas avsluta sitt uppdrag i februari 2021 föreslår ett skärpt krav på vem som kan utses till rekonstruktör.

Mikael Kubu

Vd och koncernchef Ackordscentralen

A
1 8 5 7
C

#3 - 2020

Redaktion

Hans Ödén
hans.oden@ackordscentralen.se
Mikael Kubu
mikael.kubu@ackordscentralen.se
Anette Norling
anette@creative-word.se

Produktion

Creative Word/Formatiina

Text

Lena Lidberg
Anette Norling
Hans Ödén

Layout

Tiina Kinnunen

Foto

Sid 1. Konjunkturinstitutet
Sid 3. Konjunkturinstitutet
Sid 4. Lars Clason samt Mannheimer Swartling
Sid 5. Stockholms Handelskammare
Sid 6. Nordea
Sid 7. UC

Ansvarig utgivare

Hans Ödén

Tryck

Lenanders Grafiska

Ackordscentralen har sedan 1857 återskapat värden i företag med ekonomiska problem och är en av Sveriges äldsta näringslivsorganisationer. Idag intar vi en ledande position inom vårt verksamhetsområde.

Verksamheten bedrivs från våra kontor i Stockholm, Göteborg, Malmö, Borås, Umeå och Kristianstad.

Vår ägare är den oberoende Stiftelsen Ackordscentralen.

ackordscentralen.se

Liten vändning i sikte

Ett dystert konjunkturläge – men med ett visst ljus i tunneln. Sex månader in i coronapandemin har många av de ekonomiska kurvorna börjat vända uppåt igen, konstaterar Ylva Hedén Westerdahl, prognoschef på Konjunkturinstitutet.

YLVA HEDÉN WESTERDAHL

LENA LIDBERG

Statliga Konjunkturinstitutet (KI) på Kungsholmen i Stockholm har uppdraget att följa och analysera den ekonomiska utvecklingen, både i Sverige och internationellt. På KI:s prognosavdelning finns cirka 25 personer som löpande tar fram de underlag som används av både av regering, myndigheter, företag och organisationer. När coronakrisen slog till i mars ställdes alla tidigare prognoser för 2020 på ända. Plötsligt utlöstes historiska ras i hela världsekonomin.

– Årets andra kvartal blev ett riktigt lågvattenmärke. April, maj och juni var mycket dramatiska, sammanfattar prognoschef Ylva Hedén Westerdahl.

I den konjunkturbarometerindikator som KI publicerade i slutet av

april noterades det kraftigaste fall som hittills har uppmätts i Sverige. Både hushållens och företagens syn på ekonomin var mörkare än under finanskrisen, och värst var läget i tjänstesektorn. Snabbt förändrades även KI:s arbete. Traditionell statistik över produktion, konsumtion och varsel levereras med fördröjning och var inte till så stor hjälp.

Flera extramätningar

Därför har KI nu infört flera extramätningar under året för att fråga företag om hur deras omsättning har påverkats. Viss statistik samlas även in på veckobasis.

– Det faktum att regering och myndigheter har bedrivit en expansiv finanspolitik under de senaste måna-

derna har haft stor betydelse för att förhindra konkurser och stigande arbetslöshet. Hittills under 2020 handlar det om 140 miljarder kronor i finanspolitiska åtgärder. Troligen kommer det att behövas ytterligare 80 miljarder kronor under 2021, säger Ylva Hedén Westerdahl.

Utifrån KI:s senaste mätningar verkar dock den akuta delen av krisen nu vara över. I augusti syntes ett tydligt lyft för tillverkningsindustrin och i september var det en allt mindre andel företag som uppgav att de var föremål för stora omsättningstapp.

– Kurvorna har långsamt börjat vända uppåt, om än från låga nivåer. Samtidigt får vi ställa in oss på att det här är en kris som kan påverka oss under lång tid. Ingen vet heller

DANIEL WIBERG.

KLAS EKLUND.

- > hur smittspridningen utvecklar sig i höst och vinter, påpekar Ylva Hedén Westerdaahl.

Långt ifrån normalläge

En av de personer som Ackordscentralen Nyheter intervjuade i förra numret, i coronakrisens inledning, var Daniel Wiberg, chefekonom på Företagarna. Från hans horisont är det ännu för tidigt att använda ord som återhämtning.

– Vi befinner oss långt ifrån ett normalläge. Det finns många branscher och företag som fortfarande kämpar för sin överlevnad. Se bara på kultursektorn, säger han.

Sedan pandemin bröt ut har Företagarna haft en omfattande dialog med regering och myndigheter – allt för att förmedla de synpunkter som finns hos organisationens cirka 60 000 medlemsföretag.

– Vi har varit med och påverkat många av krisåtgärderna. Bland annat har vi starkt förespråkat det så kallade omställningsstödet, alltså regeringens stöd till de företag som har fått minskad omsättning på grund av covid-19. Tyvärr har detta stöd kantats av en tung administration, där det till exempel krävs intyg från revisorer. I praktiken har stödet därför varit komplicerat att söka, anser Daniel Wiberg.

Dyr finansieringsform

Han konstaterar att detsamma tycks gälla möjligheten till skatteanstånd, vilket blev förenat med väntetider hos Skatteverket och upplevdes som en förhållandevis dyr finansieringsform.

– Inte heller företagsakuten, stödet som bygger på statliga kreditgarantier, har kommit till så stor nytta. Vi vet inte varför, men med tanke på att bankernas möjliga utlåning via systemet uppgår till 39 miljarder kronor är det en försvinnande liten del som har nått fram, påpekar Daniel Wiberg.

Regeringens största åtgärd, systemet med korttidspermittering, tycks ha använts desto mer. Bland annat har många storföretag utnyttjat den möjligheten. Korttidspermitteringarna är till för att rädda arbetstillfällena och bidrar till att hålla sysselsättningen uppe. Indirekt blir permitteringarna även en arbetskraftsreserv, med följd att många företags behov av nyanställningar ytterligare skjuts på framtiden.

Ökad arbetslöshet

Den ökande arbetslösheten är en av de faktorer som oroar Daniel Wiberg mest. Inom kort väntas landets totala arbetslöshet uppgå till 10 procent.

– Det här är en svår utmaning för Sverige som samhälle. Redan innan coronakrisen stod en stor grupp

människor utanför arbetsmarknaden, framhåller han.

Av Företagarnas senaste småföretagsbarometer framgår att förväntningarna om att kunna öka sysselsättningen dramatiskt har minskat.

– Under det senaste decenniet har fyra av fem jobb i Sverige skapats i små och medelstora företag. När de inte kan eller vågar anställa hotas på sikt vår välfärd. Därför behövs det nu politiska reformer som kan stärka de svenska företagens konkurrenskraft inom områden som exempelvis skatter och arbetsrätt, säger Daniel Wiberg.

Frågor som dessa har Företagarna även drivit i de omstarts- och återstartskommissioner som har initierats för att motverka coronakrisens effekter. Organisationen har inte sjösatt någon egen kommission, men har bidragit till de satsningar som har gjorts av bland annat Svenskt Näringsliv, Stockholms Handelskammare och Tillväxtverket.

Många reformförslag

Ordförande i Stockholms Handelskammarens omstartskommission är Klas Eklund, seniorekonom på Mannheimer Swartling Advokatbyrå. Kommissionen består av tio experter – däribland professorer och före detta politiker – som har tagit fram reform-

> förslag inom allt från finanspolitik och entreprenörskap till utbildning och digitalisering. Deras slutrapport presenterades i mitten av augusti.

– Här finns många kugghjul som hakar i varandra. Bland annat föreslås en stor skattereform, med breddad moms, lägre skatt på arbete och en ny fastighetsskatt. Andra bärande områden för att göra Sverige starkare efter krisen är en grön omställning och en ökad social inkludering, säger Klas Eklund.

Han påpekar att den ekonomiska nedgång som coronakrisen har vållat är mycket brant. Däremot tycks följderna, i alla fall hittills, ha blivit något mildare än vad som befarades i våras.

– Det har skett en anpassning från företagen, de har varit snabba och effektiva. Dessutom har staten gripit in med viktiga stödpaket. I huvudsak tycker jag att stöden har varit bra, men vissa av dem behöver kanske förlängas, säger Klas Eklund.

Besöksnäring i kris

Stefan Westerberg, chefekonom på Stockholms Handelskammare, är inne på samma linje. Organisationen företräder drygt 2 000 medlemsföretag i Stockholm och Uppsala län – en region som den senaste tiden har drabbats av stora avbräck inom bland annat turism och besöksnäring, handel och transporter. Visserligen har många svenskar i år satsat på hemesster, men i huvudstadsregionen har de inhemska besökarna inte kunnat väga

upp det stora bortfallet av utländska turister.

– Över lag har krisstöden varit bra, men stora delar av paketen har nu avslutats eller fasats ned. Både den sänkta arbetsgivaravgiften och hyresstödet avvecklades den 30 juni, och från den 1 augusti gäller nya regler för korttidspermitteringar.

– Omställningsstödet var till en början inriktat på omsättningstapp under mars och april, men eftersom det oftast är lågsäsongsmånader inom exempelvis besöksnäringen är det ingen representativ period. Vi har argumenterat hårt för att omställningsstödet ska förlängas och förenklas, så att det når ut på ett bättre sätt, säger Stefan Westerberg.

Han framhåller att alla kriser är unika, men att den stora osäkerhet som rådde i våras trots allt har lindrats något så här ett halvår senare.

– Läget skiljer sig väldigt mycket åt mellan olika företag och olika branscher. Framför allt är det mindre företag i tjänstesektorn som fortfarande har problem.

Stora utvecklingskliv

Över hela världen har covid-19 orsakat såväl en hälsokris som en ekonomisk kris. Virusets förändrat vår vardag och våra arbetsliv, och på digitala seminarier och konferenser försöker forskare och experter förutspå de mer långsiktiga konsekvenserna. Coronakrisen har bland annat beskrivits som ett ”globalt stresstest”

Historiskt BNP-ras i EU

Under årets andra kvartal föll BNP med 11,4 procent i hela EU och 11,8 procent i euroländerna, visar statistik från Eurostat. Störst var raset i Spanien (-18,5 procent), Kroatien (-14,9 procent) och Ungern (-14,5 procent). Lägst var fallet i Finland (-4,5 procent), medan Sveriges fall var 8,3 procent.

Utöver EU rapporteras ett BNP-ras i Storbritannien på hela 20,4 procent.

STEFAN WESTERBERG.

för både politiker, länder, regioner och ekonomier. Tidigare problem har förvärrats och förändringstrycket har accelererat. På bara några månader har det skett rekordstora utvecklingskliv inom områden som digitalisering och e-handel.

– Ett annat exempel är att våra politiker på kort tid har tagit flera stora, modiga beslut. Jag hoppas att det är en utveckling som fortsätter, säger Klas Eklund. ■

Coronakrisen i siffror

- Sveriges bruttonationalprodukt, BNP, minskade under andra kvartalet 2020 med 8,3 procent jämfört med föregående kvartal. Denna nedgång är historiskt brant.
- Till och med vecka 35 hade 4 500 företag, med sammanlagt 15 000 anställda, försatts i konkurs under 2020.
- Till och med vecka 35 hade 256 företag, med sammanlagt över 8 000 anställda, beviljats företagsrekonstruktion under 2020.
- Under perioden mars–augusti har drygt 96 000 svenskar varslats om uppsägning.
- Under perioden april–augusti har drygt 82 000 ansökningar om korttidspermittering kommit in till Tillväxtverket. Totalt har nära 572 700 anställda gått ner i arbetstid.
- Under juli uppgick arbetslösheten till 8,9 procent.

ANNIKA WINSTH.

Svårt att jämföra olika länder

Hur har svenska företag och svensk ekonomi klarat coronakrisen jämfört med andra, mer nedstängda länder? Det är frågor som just nu sysselsätter många aktörer.

Annika Winsth, chefekonom på Nordea, är en av de experter som den senaste tiden har fått många frågor kring ”lockdown” kontra öppenhet.

– Det korta svaret är att det är för tidigt att göra den sortens analys eller utvärdering, vi är inte ute ur krisen ännu. Bland annat skulle det behövas BNP-siffror som sträcker sig betydligt längre än till andra kvartalet, men även då kan det vara svårt att jämföra olika länder på ett meningsfullt sätt. Några allmänna slutsatser går det ändå att dra, säger Annika Winsth.

En av de viktigaste faktorerna är hur den nationella näringslivsstrukturen ser ut, framhåller hon. En öppen ekonomi som den svenska, präglad av både stor export och stor import, bygger på att det internationella flödet av varor och tjänster fungerar. Om andra länder hamnar i lockdown får även svenska företag snabbt problem.

– I det avseendet har vi stora likheter med exempelvis Tyskland och Finland, då stora delar av vår industriproduktion är investeringsvaror, förklarar Annika Winsth.

Skillnader även i Norden

Samtidigt påpekar hon att det även inom Norden finns stora skillnader mellan näringslivsstrukturerna. Den norska ekonomin är uppbyggd kring export av olja och lax, medan Danmark har sin tonvikt på produktion av läkemedel och livsmedel.

– Även om både Norge och Danmark har hållit helstängt under lång tid så är deras BNP-fall hittills mindre än Sveriges. Framför allt har Danmark gynnats av att de har stor tillverkning av precis den typ av produkter som har efterfrågats under coronakrisen.

De nordiska länderna tycks generellt ha klarat den ekonomiska delen av krisen förhållandevis väl. En delförklaring kan vara att länderna i Norden >

> hade ett betydligt bättre finansiellt utgångsläge än exempelvis Italien, som redan tidigare hade en stor skuldbörda att hantera.

- Stabila finanser har gett både Sverige och våra grannländer stora möjligheter att satsa på statliga stöd-paket och ekonomiska stimulanser. Det kommer vi att ha nytta av nu när den globala ekonomin har börjat snurra igen, säger Annika Winsth.

Årets andra kvartal beskriver hon däremot i mycket mörka ordalag:

- Det var en brutal nedgång, ungefär som att släcka ljuset. Nu efter sommaren har vi åtminstone kunnat slå på dimmern.

Flest konkurser i Finland

Precis som Nordea har även kreditupplysningsföretaget UC god kännedom om den nordiska marknaden. UC ingår i finska Enento-koncernen, som tillsammans med branschkollegan Experian har tagit fram statistik över företagskonkurserna i Sverige, Finland, Norge och Danmark för mars, april och maj i år.

Av dessa fyra länder stod Finland för den största ökningen. I april ökade de finska konkurserna med 36 procent jämfört med april 2019. Kort därefter följde Sverige, med en ökning på 30 procent för april.

- Det här var en väldigt tuff period för många företag. I Sverige hade vi en kraftig konkursvåg i detaljhandeln, men framför allt i hotell- och restaurangbranschen. Där ökade konkurserna med 121 procent i mars och 135 procent i april, konstaterar Richard Damberg, kreditexpert på UC.

Engenomgående trend är att många av de drabbade företagen länge har kämpat med låga marginaler.

- Det handlar om bolag som hade dålig lönsamhet och svag motståndskraft redan tidigare, och som nu fick sin dödsstöt genom covid-19, säger han.

RICHARD DAMBERG.

Eftersläpning i grannländerna

Den som tittar på vårens konkursstatistik för Danmark och Norge kommer att notera att siffrorna här går i motsatt riktning jämfört med Finland och Sverige - det vill säga att konkurserna har minskat jämfört med våren 2019. Det är dock en sanning med modifikation. I Danmark påverkades domstolarna av samhällets nedstängning, vilket innebär att konkursansökningarna inte har kunnat hanteras på samma sätt som normalt. Både Danmark och Norge har dessutom sjösatt statliga stöd-paket i en omfattning som akut kan ha räddat fler företag, men i takt med att dessa krisåtgärder avvecklas väntas konkurserna i stället ta fart.

- I Sverige finns det nu tydliga tecken på en stabilisering, även om vi nog även fortsättningsvis kommer att se en hel del konkurser i framför allt hotell- och restaurangnäringen, bedömer Richard Damberg.

Parallellt har dock vissa andra branscher upplevt en ökad försäljning under krisen. Företag inom "hemfix", byggnation, hemelektronik, inredning och dagligvaruhandel har i många fall haft en stigande efterfrågan.

- Även en del mindre och nischade butiker, till exempel närlivs, har ofta fått ett litet uppsving. Åtminstone tillfälligt, säger Richard Damberg. ■

Skriftserien – ett samarbete mellan Stiftelsen Ackordscentralen och Norstedts Juridik

Sedan 2016 ger Stiftelsen Ackordscentralen och Norstedts Juridik tillsammans ut en insolvensrättslig skriftserie för att skapa ytterligare en plattform för utgivning av högkvalitativ litteratur inom kredit- och obeståndsrätt. De primära målgrupperna för böckerna är praktiker och studerande.

Isabel Carendi

Rolf Dotevall

Anders Bergman

ANETTE NORLING

Idén till samarbetet uppstod utifrån de luckor som fanns inom utgivningen av obeståndsrättslig litteratur, och hittills har det givits ut åtta böcker. Den första boken, Insolvensrättsliga utlåtanden av Mikael Möller, benämns som ett av de tio viktigaste verken inom den svenska insolvensrätten.

- Det har varit ett ganska högt utgivningstempo, jag trodde inte att vi skulle få fram så här många böcker på så kort tid, säger Isabel Carendi som är produktutvecklare och förläggare på Norstedts Juridik.

Isabel, som i grunden är jurist, ingår i utgivningsrådet tillsammans med Anders Bergman och Rolf Dotevall. Anders är vd på Ackordscentralen Norrland och Rolf professor på Handelshögskolan vid Göteborgs universitet samt sitter i Ackordscentralens och Stiftelsen Ackordscentralens styrelse. Utgivningsrådet träffas för att diskutera vad som är aktuellt och vad som saknas på marknaden och utifrån det uppstår idéer till nya böcker. Ibland hör även författare av sig till förlaget och presenterar en idé.

- Vi välkomnar allt från avhandlingar till praktiska handböcker och kommentarer. Vi tittar på innehållet, om frågan är aktuell och om det finns ett behov på marknaden av boken, säger Isabel Carendi.

Högkvalitativ insolvensrättslig litteratur

Syftet med skriftserien är att lyfta ämnet obeståndsrätt och få fram mer kvalitativ utgivning inom området. Böckerna är en hjälp i det dagliga arbetet för alla de som praktiserar inom obeståndsrätten, och vänder sig till en liten och specialiserad målgrupp. Vissa av böckerna är mer allmänna och andra mer nischade.

- Det är viktigt att även nischade böcker kan ges ut. Jag tycker att skriftserien är ett väldigt fint forum för att kunna ge ut böcker som inte har så stort kommersiellt intresse, säger Rolf Dotevall.

- Vår ambition med skriftserien är framförallt att böckerna ska vara intressanta för personer som är praktiskt verksamma inom insolvensrätten. Sedan är det roligt att vi även haft med böcker som har en mera teoretisk och rättsvetenskaplig inriktning. Det visar på bredden i skriftserien, säger Anders Bergman.

Fyller flera viktiga funktioner

Anders Bergman framhåller att Norstedts Juridik är en mycket bra samarbetspartner för Ackordscentralen i den här satsningen och att det är mycket värdefullt att få ta del av deras kunskap och erfarenhet. Även om

utgivningstakten sannolikt kommer att bli lägre i framtiden är tanken att fortsätta ge ut böcker inom skilda områden inom insolvensrätten.

- Vi vill medverka till att belysa rättsfrågor som i vanliga fall inte skulle bli uppmärksammade, säger Anders Bergman.

Dessutom fyller böckerna en viktig funktion att skapa intresse för ämnesområdet bland yngre jurister och studenter.

- Genom att synas skapar man ju ett intresse, och det är viktigt att popularisera ämnesområdet. Det är också viktigt att lyfta ämnet och skapa intresse för den här typen av frågor som är så viktiga, säger Rolf Dotevall. ■

Hittills har följande böcker getts ut i skriftserien:

INSOLVENSRÄTTSLIGA UTLÅTANDEN av Mikael Möller
 KRYPTOVALUTOR av Emil Elgebrant
 OBESTÅNDRÄTT OCH LÖNEFORDRINGAR av Mikael Ruukel
 SKATTEVERKET SOM Borgenär av Ylva Larsson och Nils-Bertil Morgell
 PRESKRIPTION AV SKATTEFORDRINGAR av Mats Höglund, Marie Karlsson-Tuula, Ylva Larsson och Nils-Bertil Morgell
 VAD HÄNDER VID KONKURS? av Fredrik Benndorf, Nils-Bertil Morgell och Hans Öden
 NÄRINGSFÖRBUD av Mikael Berglund
 VAD HÄNDER VID UTMÄTNING? av Nils-Bertil Morgell och Fredrik Benndorf

Vad händer vid utmätning? - åttonde boken i skriftserien

Många borgenärer har inte klart för sig vilka möjligheter som finns vid en utmätning och inte heller vad de kan riskera. Det vill författarna Nils-Bertil Morgell och Fredrik Benndorf råda bot på med den här boken.

ANETTE NORLING

Författarnas samarbete sträcker sig långt tillbaka i tiden, ända sedan slutet av 1980-talet då de båda arbetade inom Kronofogdeorganisationen och bland annat höll utbildning för personalen där. Privat är de vänner och samarbetet har fortsatt, bland annat med den här boken.

- Jag hade från början tänkt mig en mer lättfattad version riktad till allmänheten, men i och med samarbetet med Norstedts Juridik och Stiftelsen Ackordscentralen blev det istället en mer fördjupad redogörelse, säger Fredrik Benndorf.

Möjligheter och risker vid utmätning

Den största anledningen till bokens uppkomst är att många borgenärer inte har klart för sig vilka möjligheter som finns vid en utmätning och inte heller vad de kan riskera. Nils-Bertil ger ett exempel på om man utmäter en andel av en bostad. Idag äger de flesta hälften var av en bostad om man delar den med make/maka eller sambo, och om bara den ena parten har skulder kan bara gäldenärens andel utmätas.

- Här finns det möjligheter för borgenären att tvinga fram en försäljning av hela bostaden men det krävs att borgenären tar initiativet. Många kanske tror att kronofogden ska göra det, säger Nils-Bertil.

Det tog ungefär ett år att skriva klart boken, ett arbete som underlättades av deras långtgående samarbete och av att de samtidigt jobbar med lagkommentaren till utsköningsbalken för Karnovs räkning.

- Utsköningsbalken är en omfattande balk med 18 kapitel. Boken

består av samma juridiska material men vi följer inte utsköningsbalkens uppbyggnad, säger Nils-Bertil.

Kronologisk ordning underlättar för läsaren

Istället har de valt att arbeta utifrån en kronologisk ordning för att underlätta för läsaren. Läsaren är i första hand borgenärer i form av jurister, ekonomer och andra som arbetar med frågor om utmätning i egenskap av företrädare för eller rådgivare till borgenärer.

- Det kan vara någon som jobbar på bank eller på en ekonomiavdelning på ett företag eller en allmänpraktiserande advokat. Den kan även användas som kurslitteratur på universitet och högskolor. Vi har även valt att ägna ett kapitel vardera åt gäldenärens samt tredje mans rättigheter och skyldig-

heter, säger Nils-Bertil.

Befintlig litteratur inom området är mer teoretisk än praktisk enligt författarna, och därför anser de att boken är ett bra komplement till denna och även till utsköningsbalken. Boken innehåller även en lång hänvisning till olika rättsfall, från såväl Europadomstolen, svenska domstolar och HD som beslut från justitiekansler och JO eftersom det ofta är det som är styrande.

Förhoppningen är att boken leder till mer aktiva borgenärer och att den även kan bidra med kunskaper till gäldenärer och tredje man som blir varse sina rättigheter och skyldigheter.

- Vi hoppas självklart att den ska sälja bra och att den ska tjäna sitt syfte, nämligen att sprida kunskap inom området. Jag är glad att Ackordscentralen har stöttat oss i det här arbetet, säger Fredrik Benndorf. ■

Är du intresserad av att köpa den här boken, eller någon annan bok ur skriftserien? Gå i så fall in på nj.se/litteratur, alternativt ring förlaget på 08-598 191 00.

NILS-BERTIL MORGELL var tidigare verksjurist på Skatteverket, och har medverkat vid utarbetande av handböcker och handledningar utgivna av Skatteverket. 2016 gav han tillsammans med Ylva Larsson ut boken Skatteverket som borgenär i Ackordscentralens skriftserie. Har även skrivit Skuldsaneringslagarna: En kommentar tillsammans med Fredrik Benndorf. De två har dessutom skrivit "Vad händer vid konkurs? tillsammans med Hans Ödén.

FREDRIK BENNDORF var tidigare chef för Tillsynsmyndigheten i Stockholm och har även varit rådmän vid Gotlands tingsrätt. Har skrivit boken Skuldsaneringslagarna: En kommentar tillsammans med Nils-Bertil Morgell. De två har dessutom skrivit "Vad händer vid konkurs? tillsammans med Hans Ödén.

Olämpligt att TSM fattar beslut för att i en senare eventuell process vara part i ärendet

I departementspromemorian Konkursförfarandet (Ds 2019:31) har regeringen föreslagit att huvuddelen av tingsrättens handläggning av konkursärenden ska flyttas över till Tillsynsmyndigheten i konkurser (TSM) och konkursförvaltaren. Förändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

Vissa kontroversiella förslag

Det kanske mest kontroversiella är att regeringen föreslår att TSM ska överta tingsrättens roll att pröva förvaltarens arvode, fastställa utdelningsförslag och besluta om avskrivning av konkurser. Konkursförvaltaren får dock en möjlighet att överklaga TSM:s beslut till tingsrätten.

Vidare föreslår regeringen att konkursförvaltaren ska sköta hela proceduren i bevakningsförfarandena, vilket bland annat innebär att bevakningarna ska skickas direkt till förvaltaren, som också ska handlägga tvistiga bevakningar. I de fall där förlikningar inte kan träffas ska tvisten dock lösas av tingsrätten.

I stället för edgångssammanträden vid tingsrätten, där gäldenären avlägger konkursbouppteckningseden, föreslår regeringen att gäldenären ska bekräfta konkursbouppteckningens riktighet vid ett sammanträde hos förvaltaren. Det ska emellertid alltid finnas en möjlighet för förvaltaren att begära att gäldenären ska avlägga eden vid tingsrätten.

Enligt förslaget ska tingsrätten även fortsättningsvis besluta om konkurs samt utse konkursförvaltare. Regeringen föreslår dock att antalet sådana tingsrätter ska begränsas till en tingsrätt i varje län. Vidare föreslår regeringen inga förändringar rörande beslut om tvångsmedel.

Principiellt felaktigt att TSM beslutar om arvode och kostnadsersättning

Ackordscentralen har i sitt remissvar anfört att det är principiellt felaktigt att TSM ska besluta om arvode och kostnadsersättning till förvaltaren samtidigt som den har en tillsynsfunktion, som emellanåt innebär att den har tagit ställning till vissa frågor i samband med hörande enligt 7 kap 10 § konkurslagen. Enligt förslaget har förvaltaren dock en möjlighet att överklaga TSM:s beslut i arvodesfrågan till tingsrätten. I en sådan process kommer TSM inta en partsställning. Ackordscentralen anser att det är en olämplig ordning att TSM först fattar beslut för att i en senare eventuell process vara part i ärendet. I syfte att avlasta tingsrättens arbete föreslår Ackordscentralen ändå i sitt remissvar att TSM ska besluta om arvode när yrkandet inte är tvistigt. När TSM har invändningar mot förvaltarens begärda arvode, föreslår Ackordscentralen att TSM ska hänskjuta prövningen till tingsrätten utan att fatta något beslut.

I övrigt delar Ackordscentralen i huvudsak utredningens förslag, men i remissvaret finns några mindre invändningar mot delar i regeringens förslag.

HANS ÖDÉN

Personligt ansvar i styrelse

Styrelsen i ett aktiebolag kan, enligt 25 kap 18 § aktiebolagslagen, bli personligt ansvarig för bolagets förpliktelser som uppkommer efter den tidpunkt då den borde ha upprättat en kontrollbalansräkning. När det gäller personligt ansvar för bolagets rättteggångskostnader har Högsta domstolen i en dom den 16 juni 2020 i mål T 396-19 fastslagit att det personliga ansvaret uppkommer löpande i takt med att kostnaderna för motparten uppkommer och således inte vid en och samma tidpunkt. ■

Fördelning i utdelningsförslag i konkurs

Högsta domstolen (HD) har i en dom den 3 april 2020 i mål Ö 2167-19 tagit ställning till fördelning i utdelningsförslag i konkurs mellan Skatteverkets oprioriterade fordran på grund av utbetald lönegaranti till arbetstagare och dennes återstående oprioriterade fordran som inte har blivit ersatt av lönegaranti. HD fastslog att Skatteverket har företräde i de fall utdelningen inte täcker den utbetalade lönegarantin. Först om Skatteverket får full utdelning för den utbetalade lönegarantin får arbetstagaren utdelning för den återstående oprioriterade lönefordringen. ■

Rekonstruktör kan fatta beslut om lönegaranti

Högsta domstolen har i en dom den 16 mars 2020 i mål T 1226-19 fastslagit att en rekonstruktör enligt lagen om företagsrekonstruktion är behörig att fatta beslut i lönegarantiärende trots att företagsrekonstruktionen har upphört. Detta gäller dock under förutsättning av att arbetstagaren har framställt kravet under företagsrekonstruktionen. ■

Ackordscentralen rekryterar

Ackordscentralen Väst/Göteborg

Anna Andersson började sin tjänst som paralegal på Ackordscentralen Väst/Göteborg i april, där hon arbetar med handläggning av konkurser. Hon tog sin paralegalexamen under våren,

och innan dess arbetade hon under 18 år som journalist och webbredaktör.

- Jag ser fram emot att få kasta mig in i en helt ny bransch och lära mig så mycket som möjligt, så fort som möjligt, säger Anna.

Hon är oerhört glad att hon vågade sadla om och byta bransch, och är extremt tacksam att hon har fått chansen att arbeta på Ackordscentralen.

- Som den färsking jag är inom gebitet hoppas jag kunna bidra med såväl entusiasm som arbetsglädje, säger Anna. ■

Charlotte Tolentino Jonsson började sin tjänst som paralegal på Ackordscentralen Väst/Göteborg i februari, och där arbetar hon främst med handläggning av konkurser.

Hon kommer närmast från Advokatfirman Vinge där hon arbetade som juristassistent, främst inom områdena EU- och konkurrensrätt, offentlig upphandling, exportkontroll och obestånd. Innan dess arbetade hon som domstolshandläggare på Göteborgs tingsrätt.

- Jag ser fram emot att få utvecklas och lära mig mer om konkurser samt att få ta del av den kompetens som Ackordscentralen besitter inom obestånd, säger Charlotte.

- Jag hoppas även kunna bidra med digitalt nytänkande. ■

Sebastian Lundborg började sitt arbete som jurist vid Ackordscentralen Väst/Göteborg i april 2020. Tjänsten som jurist innebär att han är involverad i och hanterar i princip alla delar av konkurs- och rekonstruktionsärenden, från det att ärenden uppkommer till att de är avslutade.

Han kommer närmast från en tjänst som tingsnotarie vid Borås tingsrätt och har tidigare även arbetat med hyresfrågor vid Störningsjouren inom Framtiden-koncernen i Göteborg.

- Jag ser fram mot att arbeta med väldigt praktiska och konkreta juridiska frågor. Jag ser också fram mot att få möjlighet att lära mig om olika verksamheter och branscher. Trots att jag bara har jobbat några månader kan jag konstatera att tjänsten, precis som jag hoppades på, innebär många snabba men välavvägda beslut och att man är flexibel. Det passar mig väldigt bra. Sen är det såklart väldigt kul att arbeta inom en organisation som Ackordscentralen där det finns så mycket specialistkunskap och expertis, säger Sebastian. ■

Ackordscentralen Syd/Malmö

Hanna Lindhe började sitt arbete som biträdande jurist på Ackordscentralen Syd/Malmö i april 2020, där hon arbetar med handläggning av konkurser. Hon kommer närmast från en tjänst som

tillståndshandläggare på Lunds kommun och har innan dess bland annat arbetat som biträdande jurist på en advokatbyrå samt varit tingsnotarie på Malmö tingsrätt.

- Jag ser fram emot att få lära mig om och få erfarenhet av ett område som jag inte har arbetat med tidigare. Att få spännande arbetsuppgifter och händelserika arbetsdagar, och att få arbeta tillsammans med alla trevliga kollegor på Ackordscentralen Syd, säger Hanna.

Dessutom hoppas hon kunna bidra med sina erfarenheter från både förvaltningsdomstol och allmän domstol, samt den kommunala sektorn med fokus på alkoholtillstånd.

- Jag trivs väldigt bra här och tycker att det är härligt att få vara en del av och bidra till den goda stämningen här på kontoret. ■

Anton Rieden började sin tjänst som biträdande jurist hos Ackordscentralen Syd/Malmö i april 2020, där han arbetar med handläggning av konkurser.

Han kommer närmast från en tjänst som jurist på PS Finance Group och tog dessförinnan examen från juristprogrammet vid Göteborgs universitet.

- Jag tycker att det ska bli roligt att få jobba med obestånd. Ärendena som hanteras tenderar att bli väldigt breda, vilket gör att man lär sig massor, säger Anton.

- Sedan så gillar jag Ackordscentralens approach där jag som handläggare får ta mycket ansvar från start, samtidigt som alla kollegor är väldigt hjälpsamma om det uppkommer några frågor längs vägen. Nu vill jag använda mina erfarenheter till att göra ett så bra jobb som möjligt, och dessutom bidra till den fina gemenskap som redan finns på arbetsplatsen, säger Anton. ■

Fråga:

Vad är skillnaden mellan ett offentligt ackord och ett underhandsackord?

Svar:

Ett ackord innebär nedskrivningar av borgenärernas fordringar med viss procent. Om nedskrivningarna är fastställda av en domstol kallas det för offentligt ackord. Ett sådant omfattar bara oprioriterade borgenärer, det vill säga de som inte har någon förmånsrätt enligt förmånsrättslagen. För att en domstol ska kunna fastställa ett offentligt ackord krävs det att en viss majoritet av borgenärerna har accepterat gäldenärens ackordsförslag. Om det uppkommer en tillräcklig majoritet omfattas även de som inte har accepterat förslaget av det offentliga ackordet. För att få till stånd ett offentligt ackord krävs det att gäldenären först ansöker om företagsrekonstruktion.

Ett underhandsackord är ett formlöst avtal mellan gäldenären och borgenärerna om en viss nedsättning av deras fordringar utan att det fastställs av domstol. Dessförinnan gör gäldenären normalt en betalningsinställelse där samtliga borgenärer underrättas om att gäldenären tills vidare inte betalar de befintliga skulderna. För att ett underhandsackord ska gälla krävs det dock att samtliga borgenärer accepterar förslaget samt att alla har fått samma information. Ett underhandsackord behöver inte ge alla borgenärer samma rätt så länge som alla är informerade om det och har godkänt det.

HANS ÖDÉN,
REKONSTRUKTÖR OCH KONKURSFÖRVALTARE

Vill du ställa en fråga? Mejla den i så fall till info@ackordscentralen.se

KENNETH STRÖMBECK

Konkursrelaterad associationsrätt

Ackordscentralen har sju interna analysgrupper där man håller sig uppdaterad kring senaste rättsfall och ny lagstiftning inom olika rättsområden. Kunskapen som sprids genom analysgrupperna ger medarbetarna extra kompetens för att kunna bistå sina klienter på bästa möjliga sätt. Här presenteras gruppen Konkursrelaterad associationsrätt som leds av Kenneth Strömbeck.

Kan du ge några exempel på vad som ryms inom Konkursrelaterad associationsrätt?

Det handlar främst om regler och rättsområden inom aktiebolagslagen, men även inom lagen om ekonomiska föreningar och handelsbolagslagen.

Rent konkret handlar det om att vi som konkursförvaltare i våra utredningar ska titta på om det har förekommit några värdeöverföringar från bolaget som kan ifrågasättas. Har det skett så kan det i vissa fall föranleda en återbäringsplikt till konkursboet

från den som har mottagit värdeöverföringen. Vi ska också undersöka om kontrollbalansräkning borde ha upprättats och i så fall när det skulle ha skett.

Det här är ett rättsområde som hänger nära ihop med ansvarsfrågor för företag och dess närstående på associationsrättslig grund. De företagare som inte har följt regelverket riskerar att få efterräkningar efter en konkurs, där de riskerar att få återbetala till exempel uttag eller bli personligt ansvariga för bolagets skulder. Därför är det viktigt att företagen följer resultatutvecklingen, hur det påverkar det egna kapitalet, att kontrollbalansräkning upprättas i tid och att man agerar i tid vid ekonomiska problem.

Vad tycker du själv är mest spännande inom området?

Att man ser hur obeståndsreglerna ger effekt inom andra rättsområden än de obeståndsrettsliga. Många tycker att obestånd, konkurser och rekonstruktion är väldigt smalt område, men det är tvärtom väldigt brett, det påverkar och ger effekter i många andra rättsområden.

Vilka är de största utmaningarna inom Konkursrelaterad associationsrätt?

Det är viktigt att vi som jobbar med det här får en bra dokumentation att göra en bedömning utifrån. Det händer att vi får bristfälligt material eller inget material alls, och då är det svårt att dra korrekta slutsatser. Man kan därför behöva uttala sig om frågorna på det material man har men med större osäkerhet.

Vad är det senaste och mest intressanta som hänt inom ert område?

Det senaste som har hänt är ett fall från Högsta domstolen (HD) i juni, ett prejudikat. Där tolkade man en bestämmelse i aktiebolagslagen och kom fram till att vid personligt ansvar för styrelse enligt aktiebolagslagen finns det skyldighet att betala rättegångskostnader vid processer i domstol. Skyldigheten att betala rättegångskostnaden anses enligt HD uppkomma löpande i takt med att kostnaderna upparbetas. Det finns däremot inga nya lager eller regler som jag kan referera till.

Är det något på gång inom närmsta framtiden?

Vi följer rättsutvecklingen och håller ögonen öppna på de fall som dyker upp, men det finns inget på gång just nu.